

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH

obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIwersytet Śląski
w Katowicach

Działalność Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych w kontekście współpracy miast górnośląskiego obszaru metropolitalnego w opiniach prezydentów i radnych miast należących do Górnośląskiego Związku Metropolitalnego

RAPORT Z BADAŃ

Krzysztof Bierwiazzonek, Tomasz Nawrocki,
Robert Pyka, Agata Zygmunt

Katowice, 4 kwietnia 2017 roku

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

PLAN PREZENTACJI

1. Informacja o badaniu.
2. Stan wiedzy na temat obszaru metropolitalnego.
3. Oczekiwania wobec Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych.
4. Współpraca miast górnośląskiego obszaru metropolitalnego.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIwersytet Śląski
W KATOWICACH

1. INFORMACJA O BADANIU

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

OBSZARY BADAWCZE:

1. Stan wiedzy na temat obszaru metropolitalnego
2. Kwestia powstania Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych
3. Oczekiwania wobec aktywności Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych
4. Współpraca samorządów w obszarze metropolitalnym

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

TECHNIKI BADAWCZE

- Ankieta
- Wywiad swobodny

PRÓBA BADAWCZA

- Radni miast Górnośląskiego Związku Metropolitalnego; N=105
- Prezydenci miast Górnośląskiego Związku Metropolitalnego; N=10

REALIZACJA BADAŃ

- Listopad 2016 – styczeń 2017.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIwersytet Śląski
w Katowicach

2. STAN WIEDZY NA TEMAT OBSZARU METROPOLITALNEGO

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

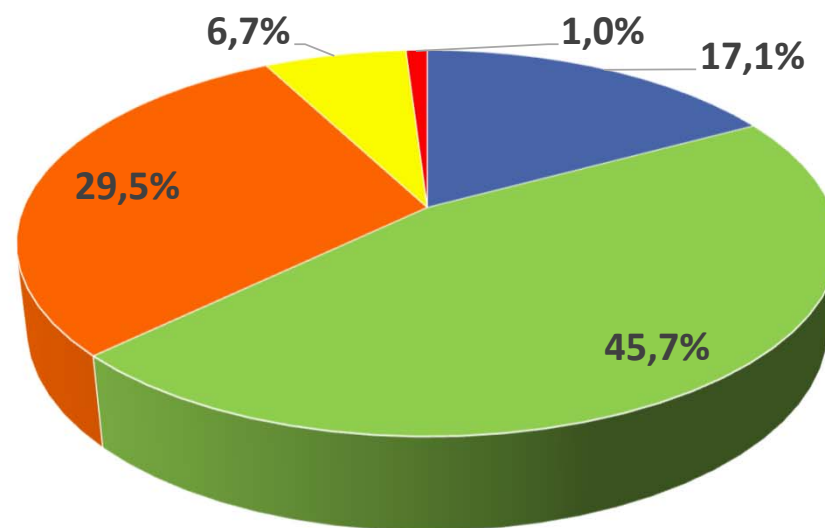
OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

OCENA WŁASNEGO STANU WIEDZY NA TEMAT FUNKCJONOWANIA OBSZARU METROPOLITALNEGO

(...) ta wiedza nie jest do końca taka, jak powinna być. Bo tak jak mówię, my opieramy się na różnego rodzaju badaniach, które nie są stricte związane z takim funkcjonowaniem w ramach metropolii. Myślę, że takie badania, gdyby ta metropolia powstała, to byłoby jedno z najważniejszych badań, żeby pokazać co robić. [P9]

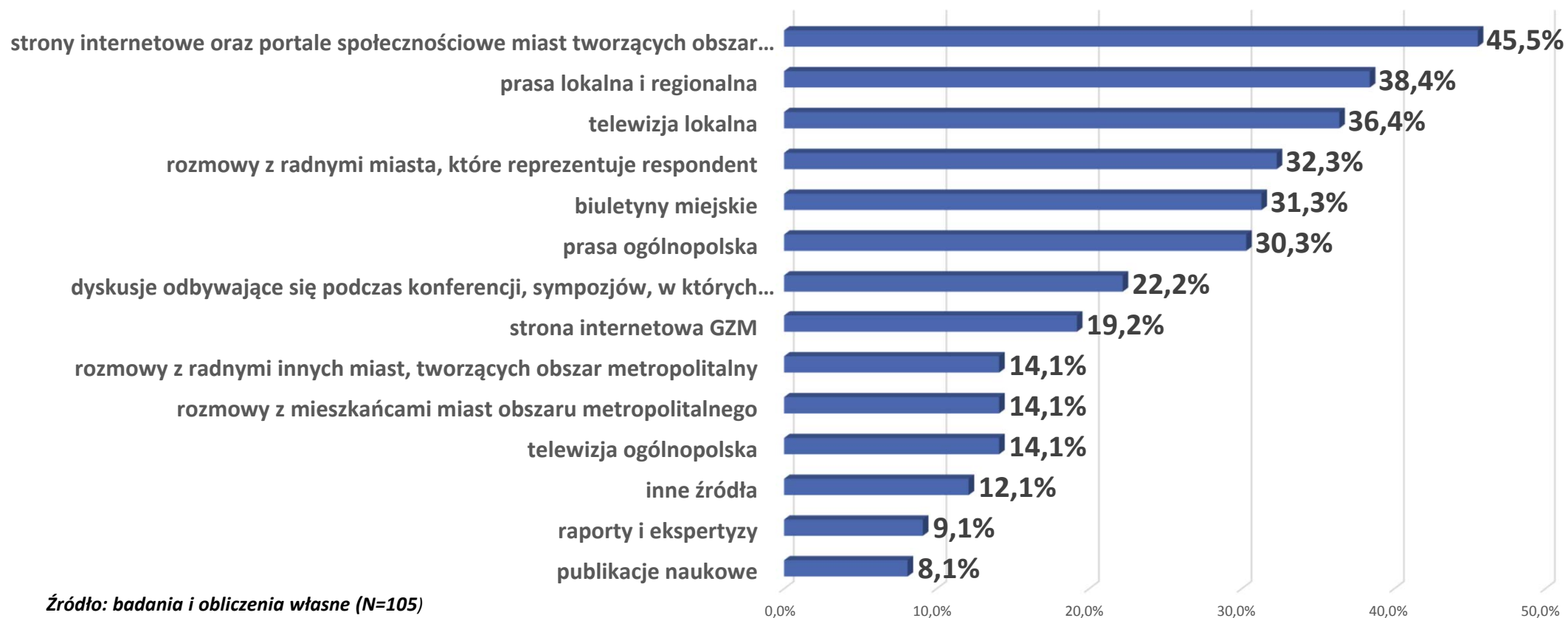

- posiadam dużą wiedzę na ten temat
- posiadam średnią wiedzę na ten temat
- posiadam małą wiedzę na ten temat
- nie wiem praktycznie nic na temat funkcjonowania obszaru metropolitalnego
- brak odpowiedzi

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

NAJWAŻNIEJSZE ŹRÓDŁA WIEDZY NA TEMAT FUNKCJONOWANIA OBSZARU METROPOLITALNEGO

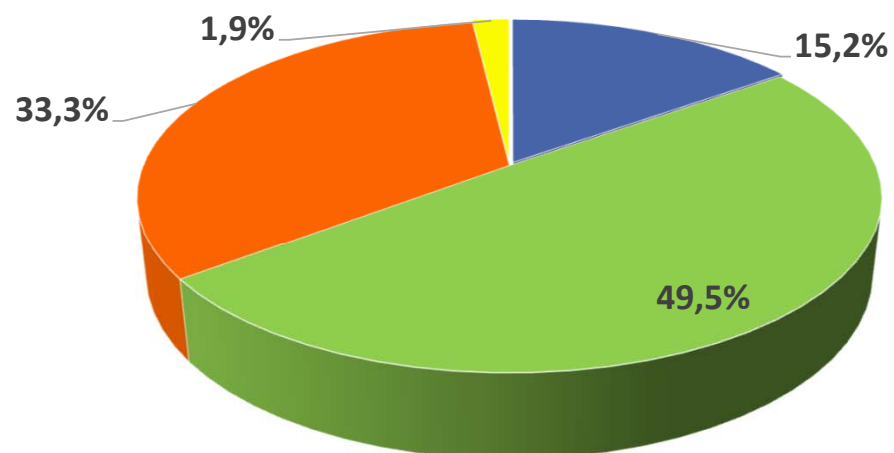

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

OCENA DOSTĘPU DO WIEDZY NA TEMAT PROCESÓW PONADMIEJSKICH W OBSZARZE METROPOLITALNYM

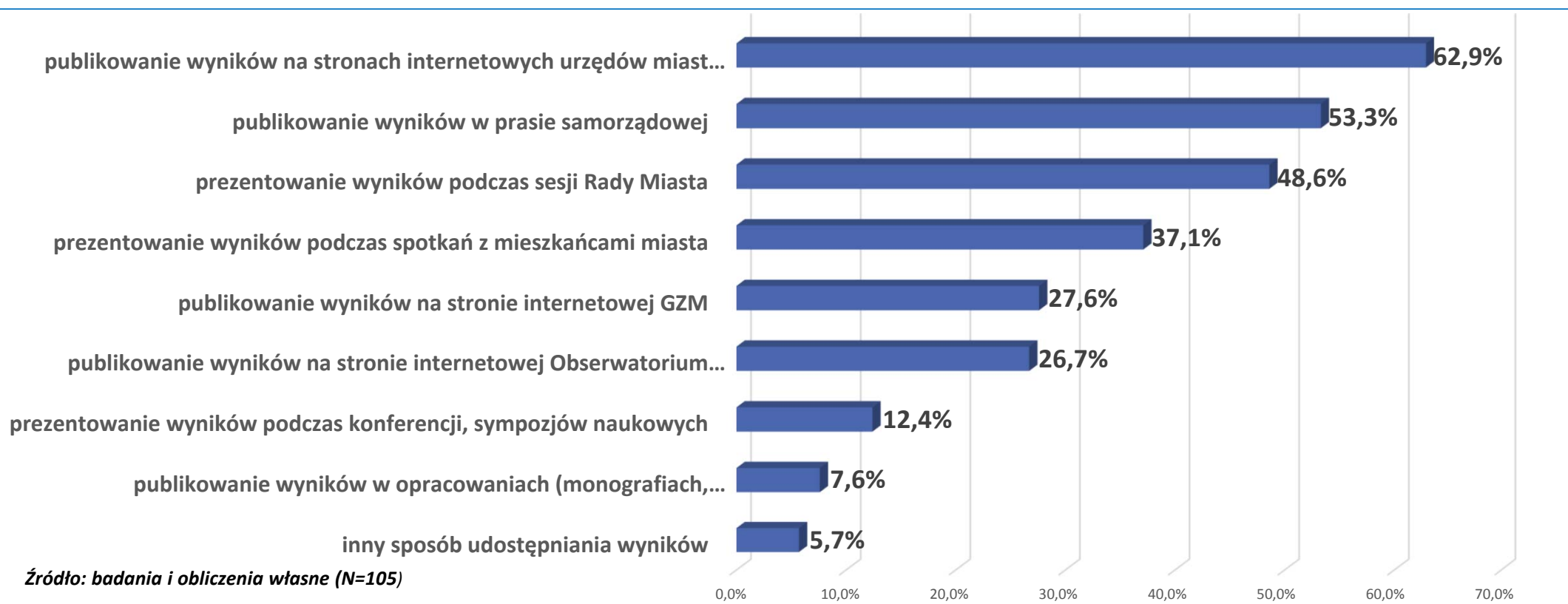

- wiedza na ten temat jest łatwo dostępna dla każdego – bez trudu można dotrzeć do wszystkich ważniejszych informacji
- wiedza na ten temat jest łatwo dostępna dla ograniczonego grona odbiorców – tylko niektórzy są w stanie dotrzeć do wszystkich ważniejszych informacji
- wiedza na temat jest ogólnie trudno dostępna
- brak odpowiedzi

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

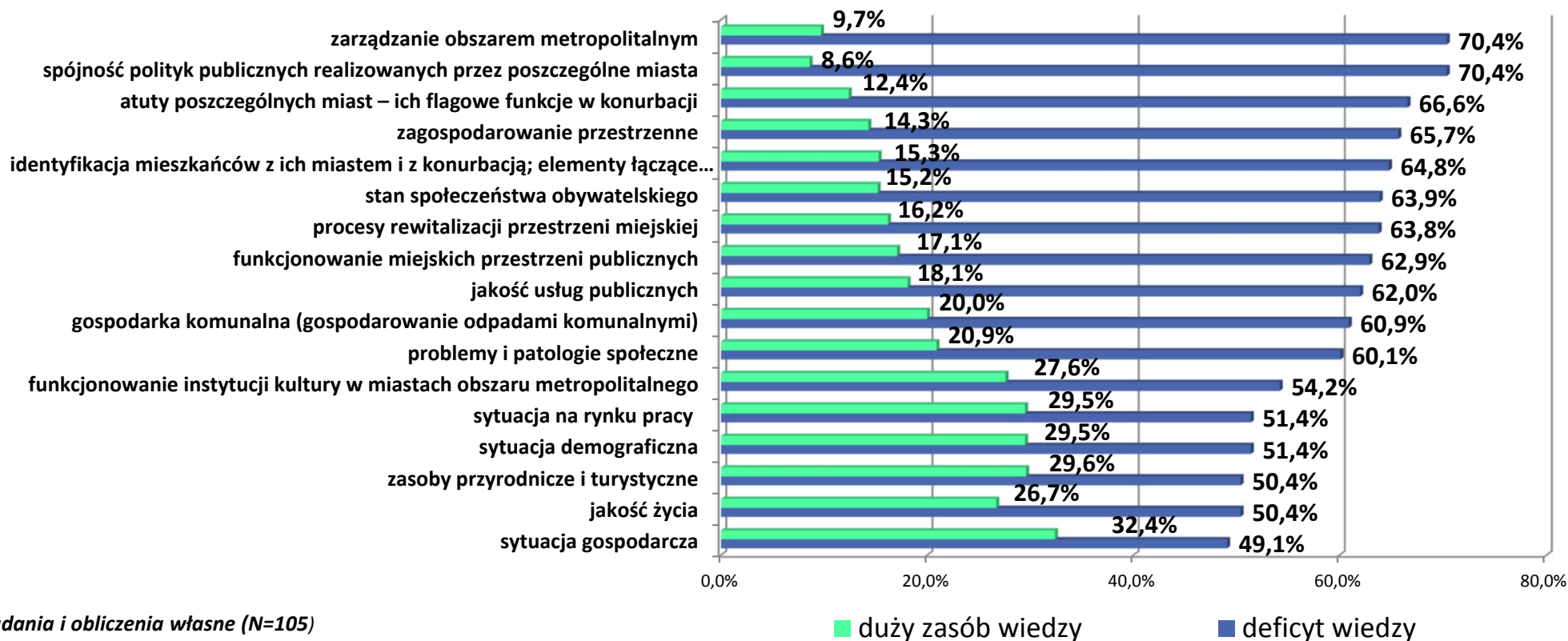
PREFEROWANE SPOSOBY UDOSTĘPNIANIA WYNIKÓW BADAŃ, ANALIZ I EKSPERTYZ NA TEMAT PROCESÓW PONADMIEJSKICH W OBSZARZE METROPOLITALNYM

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

HIERARCHIA OBSZARÓW, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ NAJWIĘKSZE BRAKI W WIEDZY ODNOSZĄCEJ SIĘ DO PROCESÓW, ZJAWISK I PROBLEMÓW ZACHODZĄCYCH W SKALI CAŁEJ KONURBACJI

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

HIERARCHIA OBSZARÓW, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ NAJWIĘKSZE BRAKI W WIEDZY ODNOSZĄCEJ SIĘ DO PROCESÓW, ZJAWISK I PROBLEMÓW ZACHODZĄCYCH W SKALI CAŁEJ KONURBACJI

(...) mimo wszystko ten transport jest bardzo ważny, te badania dotyczące transportu. Myślę, że na ten temat mamy najwięcej, (...) ale cały czas słyszymy, że coś jest nie tak z tym transportem. Ale myślę, że jakby spytać kogoś o co chodzi z tym, że co jest nie tak? To nikt nie umiałby odpowiedzieć, nawet ten, który narzeka. (...) Także myślę, że trzeba by tutaj taką naprawdę pogłębioną analizę przeprowadzić. O co z tym transportem tak naprawdę chodzi i co jest nie tak? Bo wiem, że jest nie tak, ale gdyby Pan spytał to oprócz tego, że mamy problem z rozkładami jazdy, je trzeba zmodyfikować, to niewiele więcej nie jestem w stanie powiedzieć. [P9]

Wiele bym dała, żeby zdobyć odpowiedź na pytanie, co zrobić, żeby zatrzymać odpływ mieszkańców? Oczywiście wiemy mniej więcej jaka jest tego przyczyna. I cierpią z tego powodu duże miasta jak Katowice, bo utrata 1000 mieszkańców w ciągu pół roku, to jest straszne. Ale z drugiej strony nie ubywa mieszkańców takich miast tak jak Rybnik. No i tutaj znaleźć ten złoty środek, co zrobić, żeby zatrzymać mieszkańców – to jedna rzecz, ale to jest za mało. Jak jeszcze ich przyciągnąć? Jakie są ich potrzeby? Czego oczekują? [P4]

Moim takim konikiem jest (...) zasób mieszkaniowy naszej konurbacji miejskiej w poszczególnych miastach. To jest palący problem [który wymaga diagnozy – przyp. aut.] [P6]

WNIOSKI ODNOSZĄCE SIĘ DO STANU WIEDZY NA TEMAT PROCESÓW METROPOLITALNYCH

- ✓ Kapitał wiedzy na temat funkcjonowania metropolii jest **zróżnicowany**. Część badanych prezydentów oraz około 20% radnych deklaruje wysoki poziom wiedzy na tematy metropolitalne. Pozostali posiadają co najwyżej wiedzę subiektywnie określaną jako średnią.
- ✓ Najistotniejsze źródło wiedzy na tematy metropolitalne stanowią **przekazy medialne**. Większe znaczenie mają w tym względzie media elektroniczne niż tradycyjne.
- ✓ Istnieje **deficyt** opracowań i ekspertyz naukowych na tematy metropolitalne, a istniejące opracowania nie są powszechnie znane wśród radnych, co wskazuje także na **nieodpowiednią dystrybucję** tego typu opracowań.
- ✓ Informacje na temat metropolii są obecne w różnych źródłach, ale **rozproszone i trudno dostępne**. Konieczne wydaje się stworzenie łatwo dostępnej bazy wiedzy na tematy metropolitalne.

WNIOSKI ODNOŚĄCE SIĘ DO STANU WIEDZY NA TEMAT PROCESÓW METROPOLITALNYCH

- ✓ W świetle deklaracji radnych **żaden** z obszarów wiedzy związanych z funkcjonowaniem górnośląskiego obszaru metropolitalnego nie jest im dobrze znany, a wiedza na jego temat wyczerpująca. Taka sytuacja stanowi wyzwanie dla różnych instytucji, ośrodków badawczych, które mogą dostarczyć usystematyzowaną wiedzę na temat funkcjonowania metropolii
- ✓ Największy deklarowany deficyt wiedzy odnosi się do problemów, które są specyficzne dla funkcjonowania obszaru metropolitalnego i nie występują na poziomie miejskim. Takimi sferami jest **zarządzanie obszarem metropolitalnym** oraz **wiedza na temat spójności poszczególnych polityk publicznych** realizowanych przez miasta.
- ✓ Stosunkowo najmniejsze deficyty wiedzy na temat górnośląskiego obszaru metropolitalnego odnoszą się do takich zjawisk jak sytuacja gospodarcza, jakość życia, zasoby turystyczne i przyrodnicze, sytuacja demograficzna, sytuacja na rynku pracy i funkcjonowanie instytucji kultury.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

3. OCZEKIWANIA WOBEC OBSERWATORIUM PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

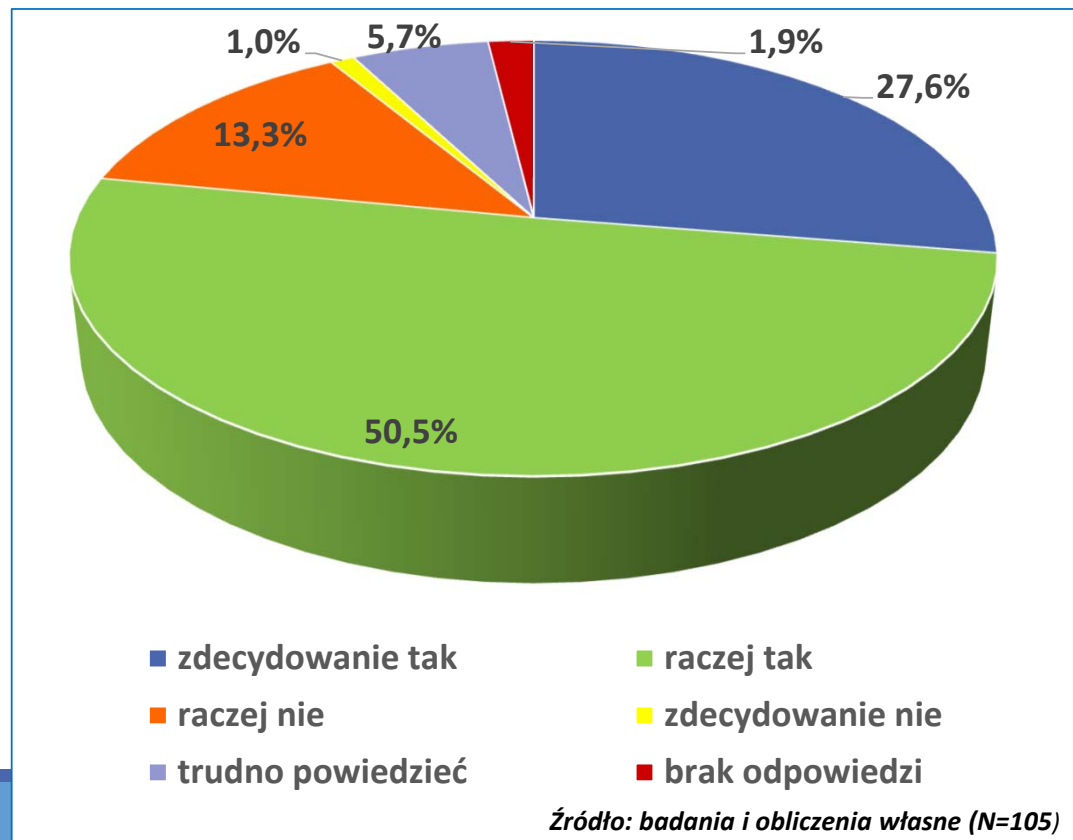

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

OPINIE NA TEMAT POTRZEBY POWSTANIA OBSERWATORIUM

Tak, jestem przekonana do pomysłu utworzenia Obserwatorium i w miarę moich możliwości mam zamiar wspierać tę instytucję swoją wiedzą, doświadczeniem i współpracą w różnych obszarach prowadzonej przez Obserwatorium działalności. [P7]

Myślę, że to jest bardzo fajna inicjatywa i przyznam szczerze, że jak tak chwilę nad tym pomyślałem, to uważam, że to jest bardzo dobre. (...) Także uważam to za jak najbardziej zasadne i [to] dobry kierunek. [P6]

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

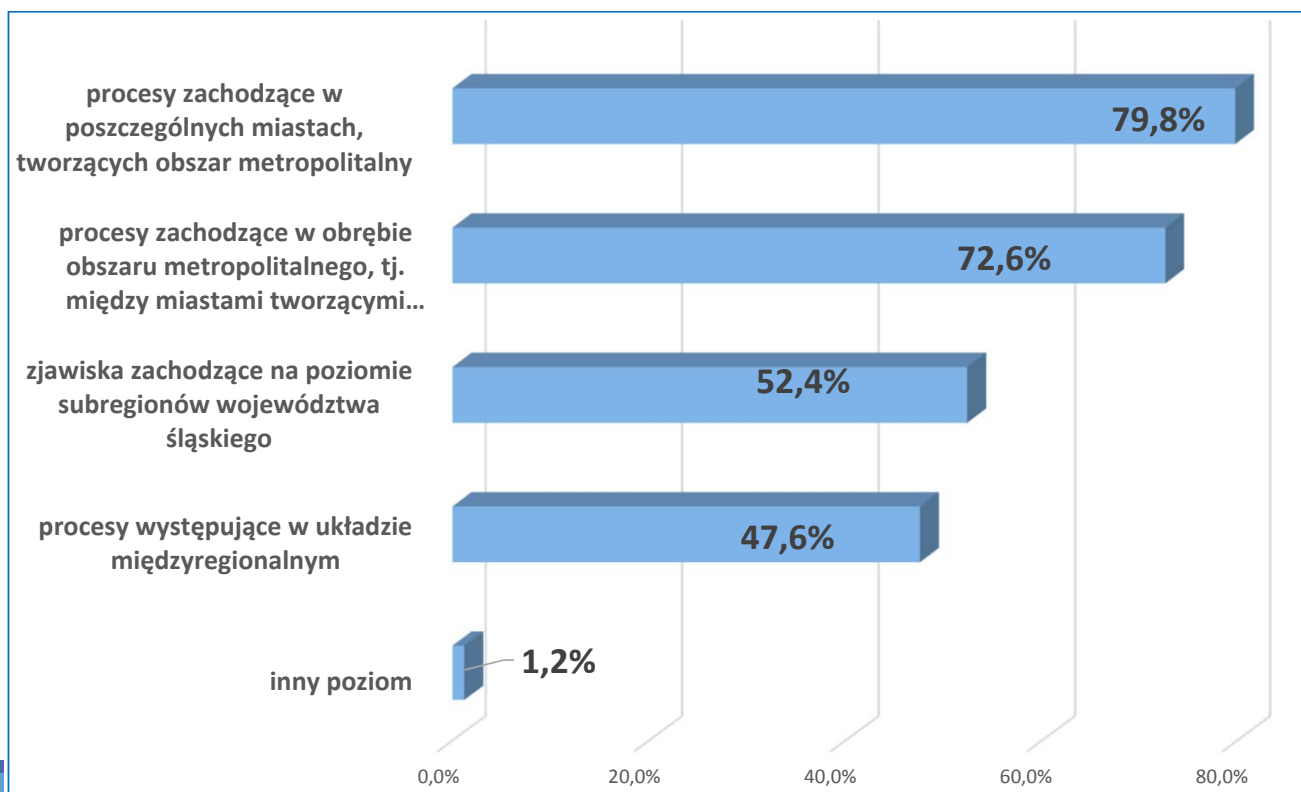

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

OPINIE NA TEMAT OBSZARÓW, KTÓRE OBEJMOWAĆ POWINNY DZIAŁANIA OBSERWATORIUM

Z pewnością warto w pierwszej kolejności zbadać faktyczne potrzeby poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. [P7]

Ja uważam, że wewnątrzmijski jest bardziej szczegółowy, ale pomiędzy miastami jest bardzo dobry na poziomie dzisiejszego zaawansowania budowy metropolii, w którym jesteśmy.(...) więc widzę pierwszy etap jako rozmowy międzymiejskie, a kolejny etap to już jest po utworzeniu metropolii, po wytyczeniu pewnej drogi działania, realizacji może pierwszych celów. [P3]

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

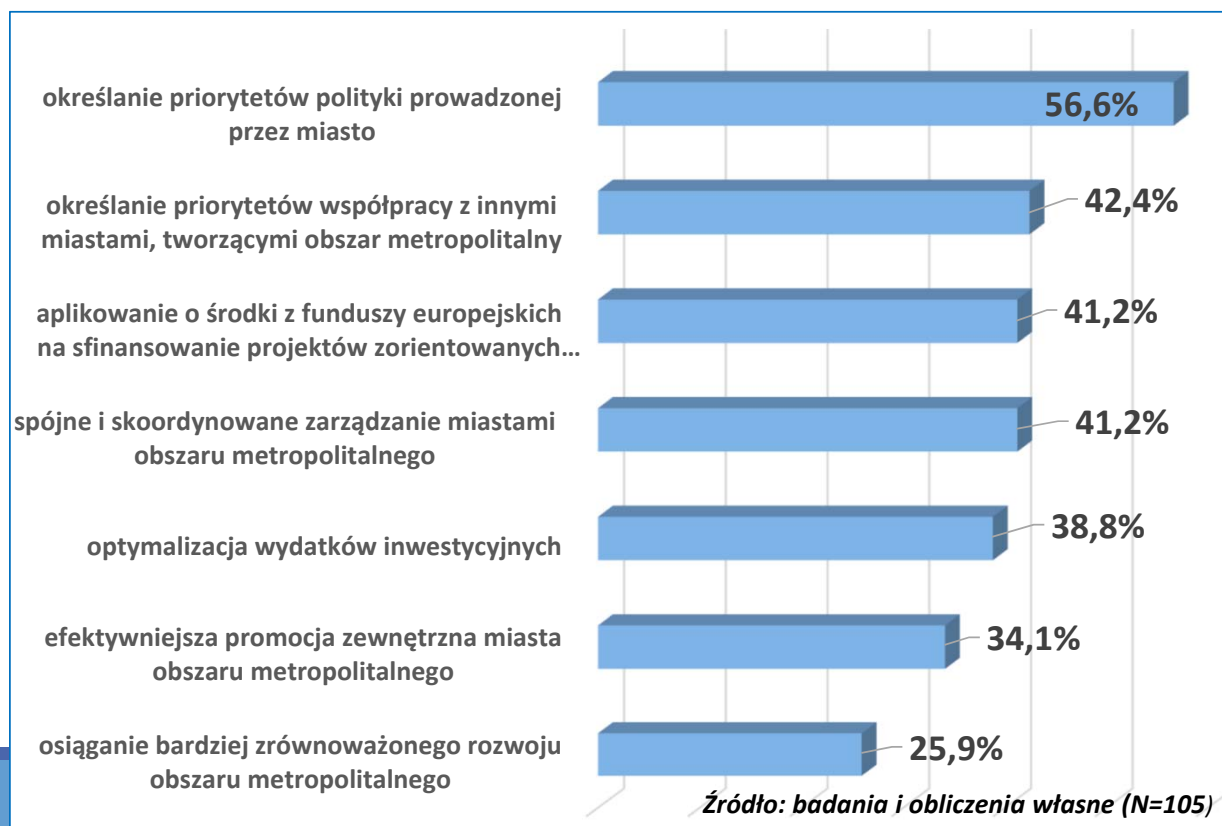

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

SPOSOBY WYKORZYSTANIA BADAŃ PROWADZONYCH PRZEZ OBSERWATORIUM

Jednym z pierwszych działań Obserwatorium powinno być zbadanie potrzeb i luk w wiedzy jednostek samorządowych i innych podmiotów działających na terenie Obszaru Metropolitalnego. Dokonanie inwentaryzacji potrzeb i deficytów wiedzy pozwoli na zdefiniowanie priorytetowych projektów badawczych, które zespół Obserwatorium powinien przeprowadzić w pierwszej kolejności. [P7]

Mądry gospodarz miasta powinien wiedzieć, opierać się na badaniach, analizach, bo nadmiar wiedzy jeszcze nikomu nie zaszkodził. Stąd bardzo się cieszę, że takie Obserwatorium powstaje. [P4]

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

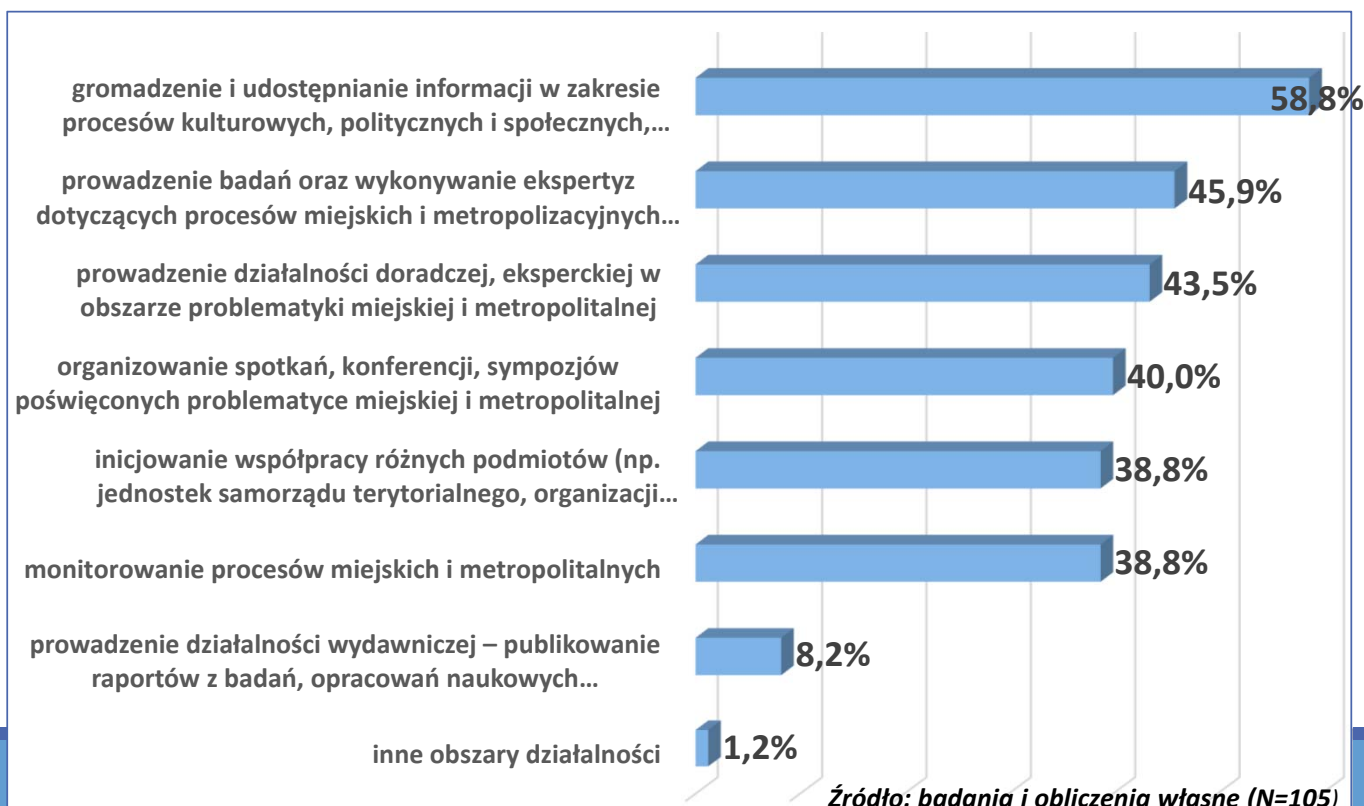

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

OPINIE NA TEMAT OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI OBSERWATORIUM, KTÓRE BYŁYBY NAJBARDZIEJ PRZYDATNE DLA WŁADZ MIASTA

Czas opracowań wielkich, papierowych, tradycyjnych to tak troszeczkę już odchodzi do lamusa. Myślę, że wszelkie kanały elektroniczne wchodzi tutaj w grę. (...) Poza tym łatwiej przekazywać, czy to mieszkańcom, czy np. radnym pewne wyniki mając je w formie elektronicznej. [P4]

Jakieś warsztaty, konferencje, wyjazdy studyjne do gdzieś tam różnych miejsc. (...) my naprawdę nie mamy czasu na czytanie jakiś mega opracowań itd., jeżeli nam tego ktoś do głowy nie wtłucze na jakiejś konferencji, czy na jakimś spotkaniu to bardzo często nie ma szans, żebyśmy się z tym zapoznali, więc choćby z tego to wynika. [P8]

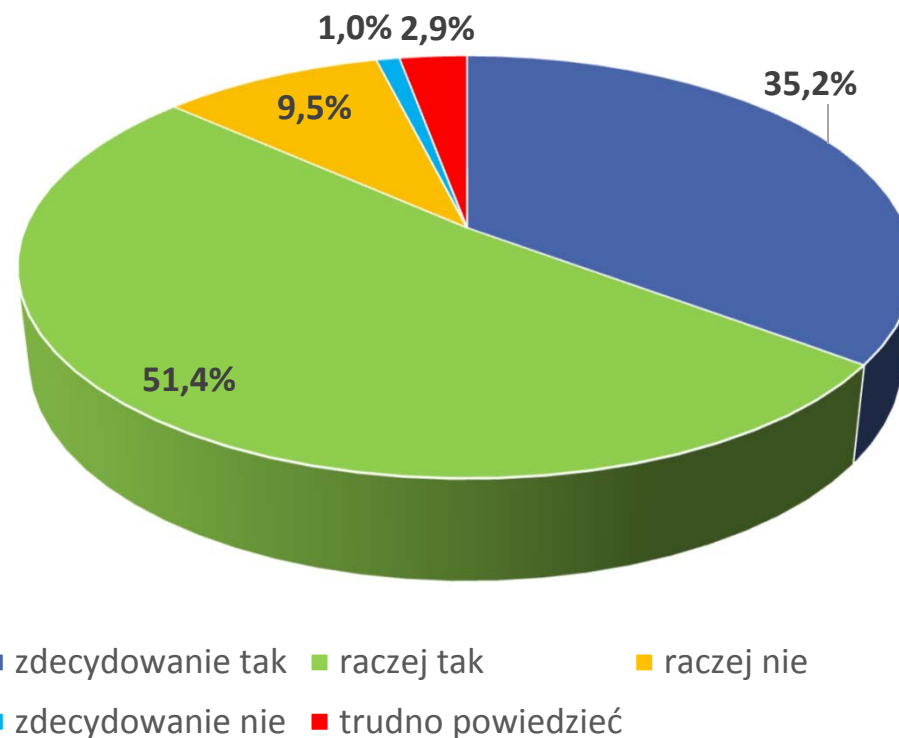
Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

OPINIE NA TEMAT PRZYGOTOWANIA DIAGNOZY METROPOLITALNEJ

One by były dobre dla wewnętrznego użytku. Tylko że też trzeba mieć świadomość, że ten wewnętrzny użytek ma być wewnętrznym użytkowaniem, a nie [odkładaniem] „na półkę” – „czyli ok, przeczytałem i odkładam, bo w sumie dobrze, żeby nikt nie wiedział”. [P5]

(...) gdyby to było tak, że dostajemy takie kompendium, że jak wypadamy na tle innych miast w Polsce, bo to można zebrać, przeanalizować, to zderzymy z wywiadami robionymi wśród mieszkańców na porządną grupę, to wtedy nam to daje obraz, gdzie jesteśmy. Nam też daje odpowiedź na pytanie, w jakim kierunku mamy iść, żeby zadowolić ludzi, bo to jest najważniejsze z naszego punktu widzenia. [P8]

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

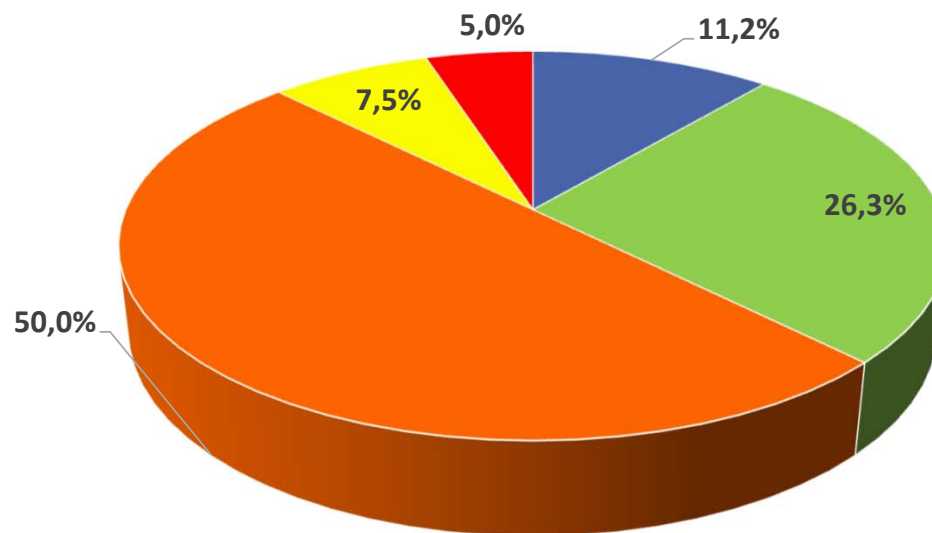

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

ROLA SAMORZĄDÓW W AKTYWNOŚCI OBSERWATORIUM

Myślę, (...) że to by było najlepsze, gdyby to była jednostka naukowa. I – tak jak Pan mówi – niekoniecznie ograniczająca się do jednej uczelni. Jeżeli bylibyście w stanie współpracować też z innymi, to byłoby to fajne, ale gdybyśmy nie angażowali w to, myślę, prezydentów, to byłoby to znacznie korzystniejsze dla nas. [P6]

Obserwatorium powinno być komórka uniwersytecka, ale ważne jest żeby utrzymywało kontakty z miastami i samorządami czyli istotne jest żeby organizować spotkania, dyskusje, które pomogłyby rozwiązywać konkretne problemy albo przynajmniej pokazywały różne perspektywy ich rozwiązywania. [P10]

- samorządy nie powinny w ogóle angażować się w działalność Obserwatorium
- samorządy powinny w niewielkim stopniu angażować się w działalność Obserwatorium
- samorządy powinny w znaczącym stopniu angażować się w działalność Obserwatorium
- samorządy powinny w bardzo dużym stopniu angażować się w działalność Obserwatorium
- trudno powiedzieć

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

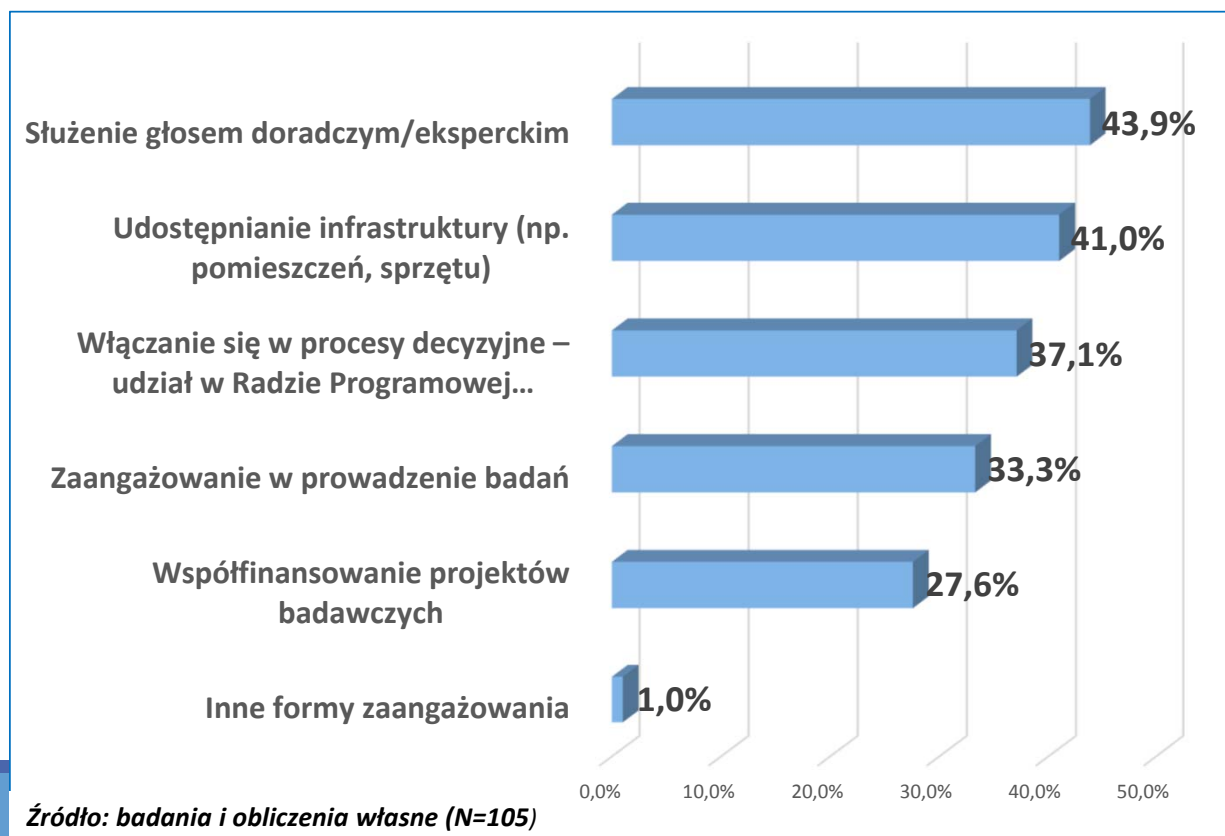

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

POŻĄDANE FORMY ZAANGAŻOWANIE SAMORZĄDÓW W DZIAŁALNOŚĆ OBSERWATORIUM

Samorządy powinny być jak najbardziej otwarte na współpracę z Obserwatorium. Przykładowo – jeśli pracownicy Obserwatorium poinformują przedstawicieli samorządów, że chcą przeprowadzić projekty badawcze, to samorządowcy powinni zaproponować im wsparcie np. w celu dotarcia z badaniami do jak najszerszej liczby odbiorców. [P7]

(...) jeżeli miałbym mówić o Radzie Programowej, to ona musi (...) mieć bardzo mocne to podłoże naukowe, bo ludzie nauki potrafią to przetworzyć później. Musi mieć tę grupę ludzi, którzy po prostu będą zarządzać czy metropolią, czy będą uczestnikami metropolii, czyli z tej całej rady metropolitalnej ludzie wyznaczani i ludzie wskazani przez wojewodę i marszałka. Bo ja przypuszczam, że ona z biegiem czasu – instytucja Wasza – ona się poszerzy. [P1]

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

WNIOSKI ZWIĄZANE Z POWSTANIEM I DZIAŁALNOŚCIĄ OBSERWATORIUM

- ✓ Zdecydowana większość prezydentów i radnych miast GZM **dostrzega zapotrzebowanie** na działalność, którą proponuje Obserwatorium.
- ✓ Wyniki badań pokazują, że aktywność Obserwatorium powinna koncentrować się **na dwóch biegunach**. Z jednej strony dotyczyć powinna badań prowadzonych nad procesami dokonującymi się **w miastach konurbacji**, z drugiej zaś procesów dziejących się **w obszarze metropolitalnym**.
- ✓ Priorytetem dla analiz wykonywanych przez Obserwatorium powinny być **analiza rynku pracy i komunikacja publiczna wraz z transportem**.
- ✓ Dla radnych zdecydowanie najważniejszym sposobem wykorzystania wyników badań Obserwatorium byłoby **określenie priorytetów polityki prowadzonej przez miasto**.
- ✓ Radni przywiązują większe znaczenie do wykorzystywania wyników analiz Obserwatorium w kontekście **lokalnym niż metropolitalnym**.
- ✓ Obserwatorium dla radnych powinno być **„bankiem informacji”** o procesach zachodzących w konurbacji.

WNIOSKI ZWIĄZANE Z POWSTANIEM I DZIAŁALNOŚCIĄ OBSERWATORIUM

- ✓ Badani w zdecydowany sposób zaaprobowali projekt realizacji cyklicznych, kompleksowych badań w miastach obszaru metropolitalnego – [Diagnoza Śląska](#).
- ✓ Zdecydowana większość badanych uważa, że [samorządy powinny](#) – przynajmniej w pewnym zakresie – [włączać się w działalność Obserwatorium](#). Ich rola powinna polegać przede wszystkim na wskazywaniu obszarów i problemów, które wymagają zdiagnozowania, a także na służeniu głosem doradczym.
- ✓ [Niejednoznaczne są opinie badanych odnośnie do kształtu Rady Programowej Obserwatorium](#) – część radnych i prezydentów nie widzi potrzeby włączenia do tego gremium przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, inni natomiast uważają, że organizm ten powinien zrzeszać wielu specjalistów i ekspertów, nie tylko ze świata nauki, ale też przedstawicieli samorządów, w tym prezydentów miast i osoby oddelegowane przez władze wojewódzkie.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

4. WSPÓŁPRACA MIAST GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

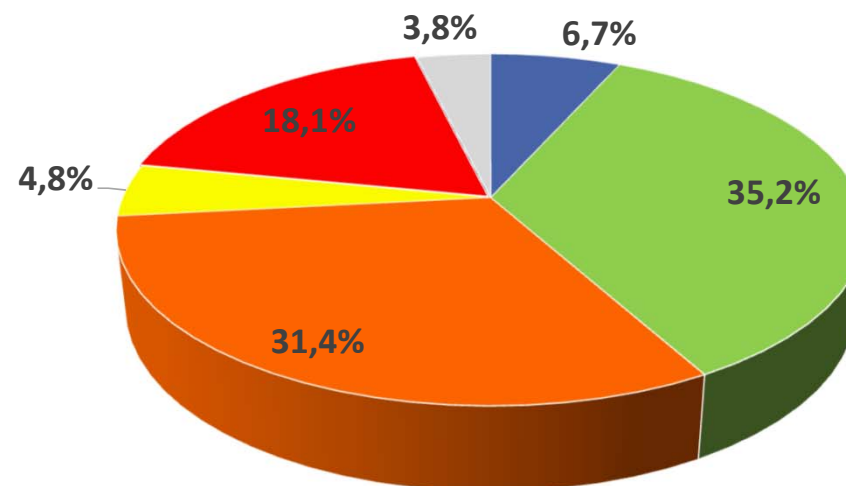

UNIwersytet Śląski
w Katowicach

OCENA WSPÓŁPRACY MIAST GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Jesteśmy tak powiązani ze sobą, że musimy ze sobą rozmawiać i dogadywać się, ale, co oczywiste, czasem wychodzi to lepiej czasem gorzej, ale generalnie można raczej mówić o dobrej współpracy. [P10]

Absolutnie, ta współpraca już jest, ona powinna być bardziej zintensyfikowana (...)Mamy często odmienne zdania, ale jakiś konsensus udaje się znaleźć i jest on realizowany. [P3]

- współpraca zawsze układa się bardzo dobrze
- współpraca na ogół układa się dobrze
- współpraca układa się jednakowo często dobrze, jak i źle
- współpraca na ogół układa się źle
- trudno powiedzieć
- brak odpowiedzi

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

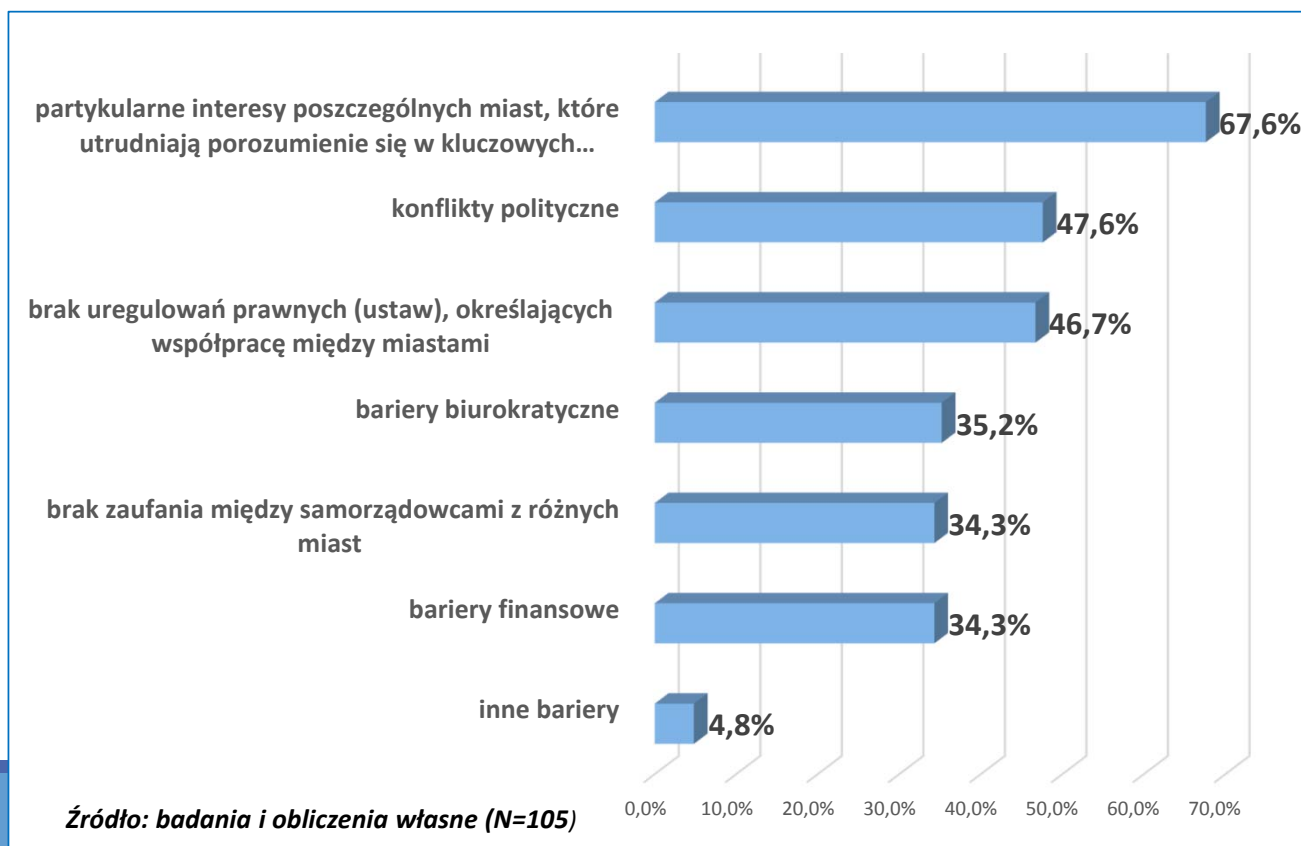

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

GŁÓWNE BARIERY WSPÓŁPRACY MIAST NALEŻĄCYCH DO GÓRNOŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO

Podkradamy sobie czasem różne fajne pomysły. I miasta silniejsze, no niestety, mają tutaj pozycję zupełnie inną niż my. Mam nadzieję, że metropolia pozwoli takich sytuacji unikać, że nastąpi również dywersyfikacja pewnych wydarzeń kulturalnych, przede wszystkim działań inwestycyjnych. [P2]

Bariery są zawsze. (...) Niektórzy traktują miasto jak przedsiębiorstwo i to jest przepotężny błąd. Dlatego, że miasto nigdy nie będzie przedsiębiorstwem. A zatem, ja upatruję w metropolii to, że tendencja „kto pierwszy ten lepszy” troszeczkę się spłaszczy. [P1]

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

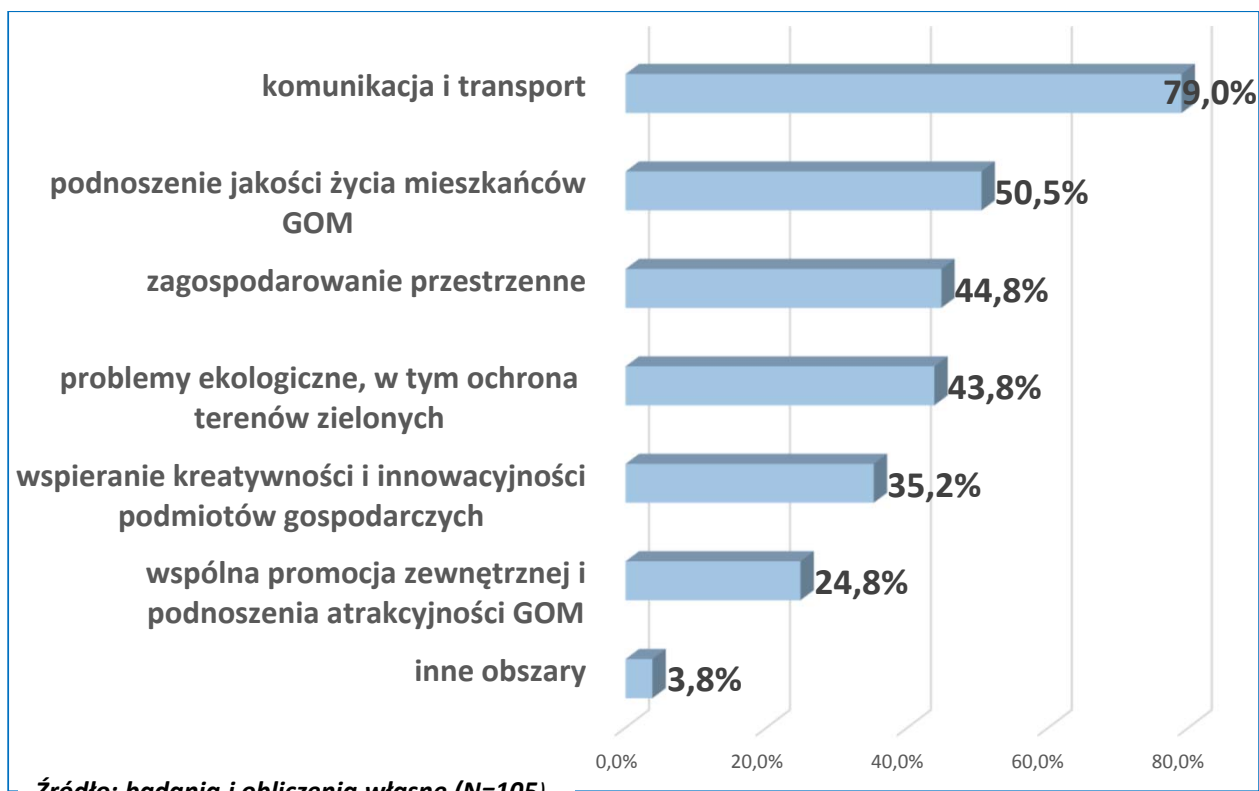
PRIORYTETOWE OBSZARY WSPÓŁPRACY SAMORZĄDÓW

Priorytetem, moim zdaniem, powinna być poprawa transportu publicznego (...). [P4]

(...) Dla mnie najważniejsza jest kwestia uregulowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

(...) Musimy wyjść z planowaniem przestrzennym poza poziom miejski. [P10]

Mam na myśli nie tylko ten transport publiczny, który jest dzisiaj zapisany stricte w ustawie, ale również pewne inne obszary, które można by było scedować na poziom metropolitalny, czyli zdrowie, siatka szpitali, siatka szkół ponadgimnazjalnych, czyli powiedzmy to, co jest nazwane szkołami średnimi. [P2]

Źródło: badania i obliczenia własne (N=105)

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

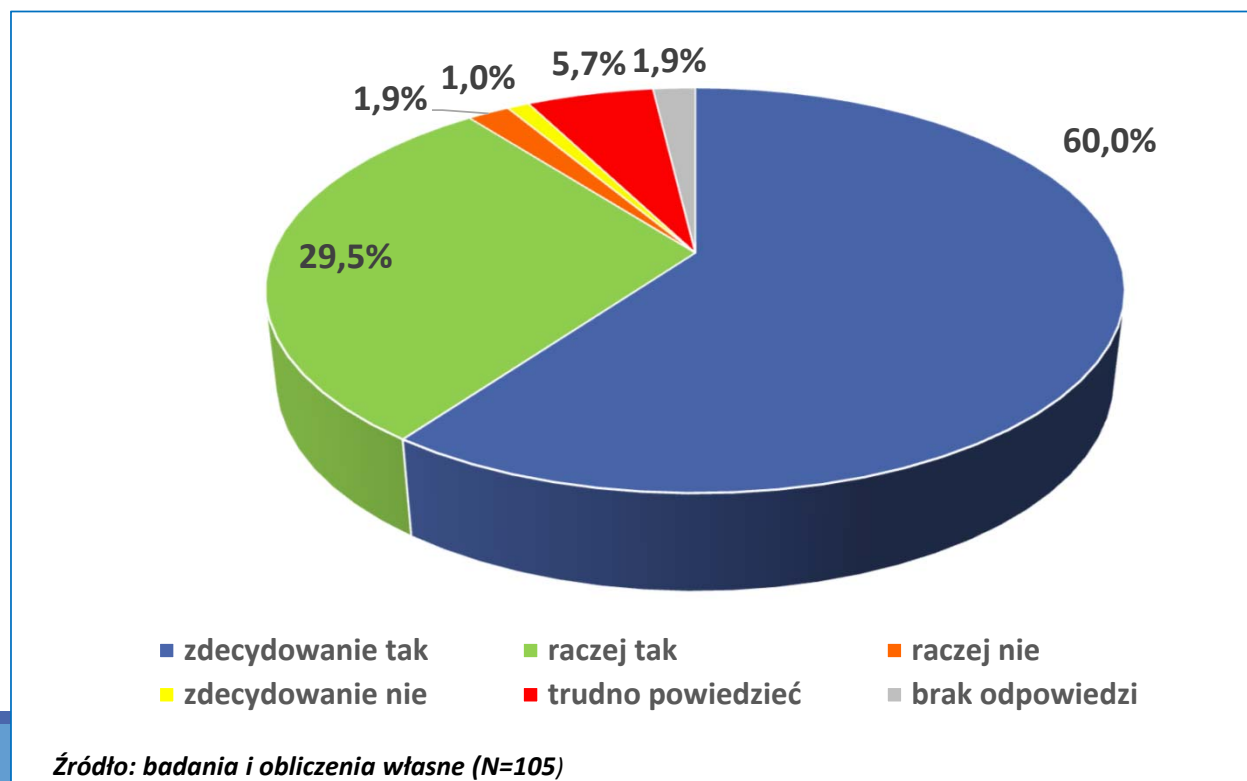
UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

OPINIE NA TEMAT WEJŚCIA MIAST W SKŁAD ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Kto zostanie poza, no to zostanie poza. Ja uważam, że w sile jest jedność, więc w jedności jest też siła miast. [P1]

Uważam, że (...) zrównoważony rozwój oparty jest na tym, że mniejsi, czy ci którym się mniej powiodło, jeżeli będą mieć jakieś organy władzy i dodatkowo wyżej płatne, i dla osób o wyższych kwalifikacjach miejsca pracy, to stają się bardziej dowartościowani (...). Dlatego uważam, że to jest jedyny, ale myślę, że bardzo łatwy do spełnienia warunek. (...) [P9]

W zasadzie chyba większość prezydentów miast, a właściwie wszyscy oprócz prezydenta Jaworzna (...) są zgodni, co do tego, że metropolia musi powstać. I jak najbardziej (...) również, chcemy do tej metropolii przystąpić widząc wiele korzyści płynących z tego tytułu. [P2]

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

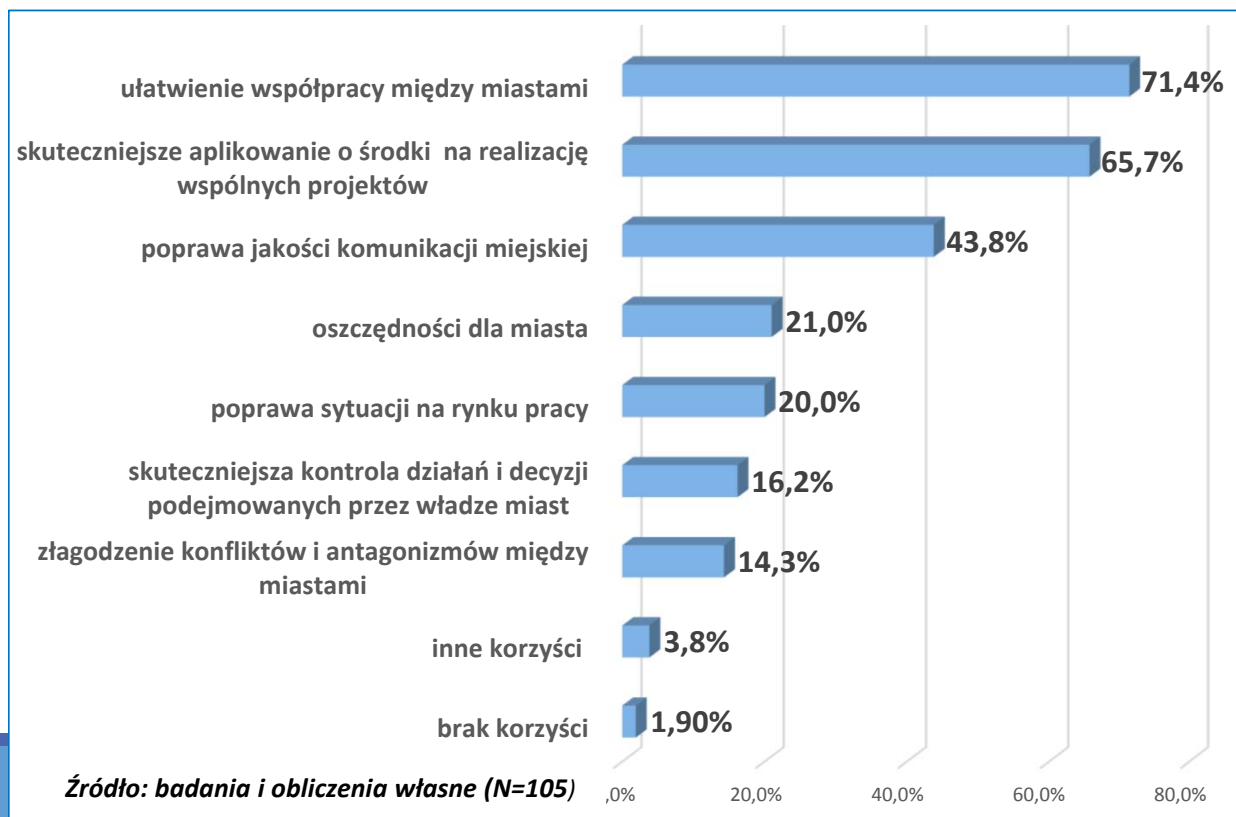
OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

POTENCJALNE KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z PRZYSTĄPIENIA DO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO.

Poprawa jakości czy to służby zdrowia, czy oświaty. To jest jedna korzyść. Druga korzyść dla wszystkich, bo tu nie ma korzyści dla jednego tylko dla całej metropolii jest taka, (...)że inwestor, który dostaje informację o tym, że może zainwestować w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, która ma w samym jądrze, nazwijmy to, 2 mln ludzi, a drugie 2 dookoła, nawet chwilę nie będzie się zastanawiał, żeby wsiąść w samolot i przylecieć tutaj [P9]

POTENCJALNE ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z PRZYSTĄPIENIA DO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO.

To nie może być tak, że wszystko już będzie teraz scentralizowane i o wszystkim będzie decydować jeden ośrodek. Absolutnie nie (...) [P8]

Jeżeli to się skończy tylko na transporcie publicznym, to umówmy się, do czego nam ta metropolia jest potrzebna? Tylko, żeby co, autobusy jeździły i tramwaje? No, to jest bez sensu. (...) Ale jeżeli tam będzie więcej tematów: kultura, sport, edukacja, zdrowie, to jak najbardziej tak. [P2]

WNIOSKI ZWIĄZANE ZE WSPÓŁPRACĄ MIAST W RAMACH GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- ✓ Radni oceniają współpracę pomiędzy miastami w ramach górnośląskiego obszaru metropolitalnego **ambivalentnie**. Prezydenci miast GZM generalnie **pozytywnie** oceniają współpracę jednostek samorządowych
- ✓ Najważniejszymi barierami współpracy między miastami w świetle opinii radnych są: **partykularne interesy** poszczególnych samorządów, **konflikty** polityczne oraz **brak odpowiednich regulacji** prawnych
- ✓ Prezydenci miast bariery współpracy widzieli głównie w uwarunkowaniach wewnętrznych wyrażających się w **konkurencji miast** GZM rywalizujących ze sobą **o inwestycje, projekty i wydarzenia**
- ✓ Priorytetem współpracy miast konurbacji śląsko-zagłębiowskiej, zarówno w opiniach prezydentów jak i radnych, powinna być **organizacja transportu publicznego**.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

WNIOSKI ZWIĄZANE ZE WSPÓŁPRACĄ MIAST W RAMACH GÓRNOŚLĄSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

- ✓ Kolejne istotne płaszczyzny współpracy powinny dotyczyć: podnoszenia jakości życia mieszkańców, zagospodarowania przestrzennego oraz rozwiązywanie problemów ekologicznych wraz z ochroną terenów zielonych.
- ✓ Prezydenci miast dodatkowo zwracają uwagę na duże znaczenie współpracy związanej z organizacją szkolnictwa i służby zdrowia
- ✓ Radni w zdecydowanej większości (89,5%) są zwolennikami przystąpienia ich miasta do Związku Metropolitalnego Województwa Śląskiego. Stanowisko prezydentów miast jest w tym względzie bardziej zniuansowane (zgoda warunkowa lub bezwarunkowa).
- ✓ Największe obawy w przypadku powstania związku metropolitalnego budził wśród radnych możliwy rozrost biurokracji, a co za tym idzie wzrost wydatków ponoszonych przez miasto.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

WYBRANE REKOMENDACJE

- ✓ Sporządzenie **metropolitalnej mapy usług publicznych**
- ✓ Lokalne **filie urzędu metropolitalnego** jako odpowiedź na postulat dekoncentracji (metropolitalne punkty informacyjne)
- ✓ Wspólne wypracowanie przez miasta i podpisanie **Metropolitalnego paktu spójności terytorialnej (Umowa metropolitalne)**, w którym zapisano by swoiste gwarancje realizacji określonych kierunków rozwojowych w poszczególnych miastach konurbacji.

Obserwatorium

PROCESÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH
obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Krzysztof Bierwiazzonek
Tomasz Nawrocki
Robert Pyka
Agata Zygmunt

OBSERWATORIUM
PROCESÓW MIEJSKICH
I METROPOLITALNYCH

obserwatoriumMIASTO@us.edu.pl